

mobilové hasičské stříkačky a jiné silostroje, jež neslouží k dopravě osob nebo věcí, jak bylo v rozhodnutí tohoto nejvyššího soudu ze dne 7. prosince 1928 č. j. Rv II 337/28 čís. 8545 sb. n. s. zevrubně odůvodněno a na kteréžto rozhodnutí se poukazuje. Nelze tedy použití ani ustanovení § 3 aut. zák. o ručení za náhradu škody třetím osobám, která vznikla střetnutím se několika různých automobilových provozů, a jest pokládati řidiče autostříkačky proti žalovaným za »osobu třetí« ve smyslu § 2 aut. zák. Avšak nižší soudy se zabývaly otázkou, zda nepočází škoda alespoň částečně ze zavinění řidiče autostříkačky Aloisa K-a, učinily potřebná skutková zjištění i po této stránce, odvolací soud uvažoval i o tom, zda se nemá uznati jen na část nároků uvedených v § 1 aut. zák. a odpověděl právem k této otázce záporně, zjistiť, že autostříkačka jela těsně vedle překážkových kamenů, takže nemohla již více doleva vyhnouti a že sázka vznikla jen nedostatečným vyhnutím žalovaného řidiče W-a. Tato zjištění nelze již v dovolacím řízení napadati. Odvolací soud tudíž právem potvrdil rozsudek prvního soudu, jímž bylo uznáno, že je žalobní nárok na náhradu škody proti žalovaným důvodem po právu.

Čís. 9048.

Byla-li podána žaloba podle §§ 35 a 36 ex. ř., nemající žalobního návrhu, aby exekuce byla prohlášena za nepřipustnou, nýbrž navrhuje toliko zrušení exekuce, a nebyla-li zjednána přípustná náprava v prvé stolici, jest odmítnouti žalobu pro nepřipustnost pořadu práva a zároveň jest zrušiti vynesené snad již rozsudky i s předchozím řízením z důvodu zmatečnosti podle § 477 čís. 6 c. ř. s.

(Plenární rozhodnutí ze dne 21. června 1929, Pres. 1483/28.)

Nejvyšším soudem byla různým způsobem řešena otázka, kterak jest rozhodnouti o žalobách podaných podle § 35 a § 36 ex. ř., když jejich žalobní návrh zní toliko na zrušení exekuce. V rozhodnutích Rv I 612/24 (sb. n. s. 3996), Rv I 1017/25 (sb. n. s. 5135), Rv I 901/28, Rv I 902/28, Rv I 1360/28 a Rv I 1376/28 byla žaloba zamítnuta v podstatě z toho důvodu, že se žalobní návrh nadomáhá rozhodnutí o námitkách proti nároku (§ 35 ex. ř.), nebo proti povolení exekuce (§ 37 ex. ř.), nýbrž jen důsledku takového rozhodnutí, totiž zrušení exekuce, jemuž nelze vyhověti. V rozhodnutích Rv I 388/28 (sb. n. s. 8125), Rv I 631/28 a Rv I 904/28 byla žaloba odmítnuta pro zmatečnost (§ 477 čís. 6 c. ř. s.), poněvadž se žalobní žádost domáhá pouze zrušení exekuce a o tomto návrhu nelze pořadem práva vůbec rozhodovati a byly rozsudky nižších soudů i řízení jim předcházející jako zmatečné zrušeny. V zájmu jednotnosti rozhodování byla sporná otázka přikázána prvním presidentem nejvyššího soudu k rozhodnutí sesílenému senátu, který se usnesl na právní větě v čele uvedené.

D ů v o d y:

Ustanoveními §§ 35 a 36 ex. ř. byl vyhrazen pořad práva pro námitky, jimiž se dlužník (povinný) za exekučního řízení brání jednak proti právní jsoucnosti nebo právní účinnosti nároku exekucí vymáhaného (§ 35 ex. ř.), jednak jen proti tomu, že nárok — jsoucí jinak po právu — jest nepřipustně exekucí vymáhan (§ 36 ex. ř.), ovšem jen za podmínek v těchto zákonných předpisech přesně vytčených. Konečným cílem obou těchto žalob jest, aby dlužník byl uchráněn před následky exekuce, o které jest v žalobě skutkovými okolnostmi doličiti a důkazy nabídnouti, že jest nepřipustná a že nemůže obstáti, a nutno v žalobě přednésti veškeré námitky, které až do podání žaloby bylo lze uplatnit, a úplně, třeba stručně je provésti (§ 35 odst. 3 a § 36 odst. 2 ex. ř.). Žaloba má vyvrcholití jasným a určitým žalobním návrhem (§ 226 c. ř. s.), o němž jest soudu rozhodnouti a jímž zároveň rozhodovací činnost soudu jest také přesně vymezena, takže něco jiného, než co bylo navrženo, přiřknouti nesmí (§ 405 c. ř. s.) a určitá žalobní žádost jest též předpokladem pro exekuční vymáhání nároku podle exekučního titulu, vyhovujícího žalobnímu návrhu (§ 7 ex. ř.). Výsledku, o nějž usiluje dlužník vedoucí spory podle §§ 35 a 36 ex. ř., totiž aby zabránil vymáhání odpůrcova nároku exekucí, může tudíž dosíci jen výrokem soudu, prohlašujícím exekuci za nepřipustnou, a musí proto i žalobní návrh býti takto upraven, t. j. — aby bylo uznáno právem, že exekuce, — proti níž se žalobce (dlužník) opírá — jest nepřipustná, obdobně jako při žalobách podle § 39 čís. 5 ex. ř., z kteréhožto ustanovení zákona lze vyčísti také správné znění žalobního návrhu. Otázka, jak má zníti žalobní návrh při žalobách podle §§ 35 a 36 ex. ř., byla i v literatuře různě řešena. Fürstl ve výkladu exekučního řádu 1899 sv. II. na stránce 99 a 102 doporučoval znění: »Die bewilligte Exekution ist aufzuheben, für erloschen zu erklären«. Schuster: Zivilprozessrecht v § 93 praví: »Das Petit solcher Einwendungsklagen hat auf Unzulässigerklärung der Exekution (oder Exekutionsschritte § 36 E. O.) zu lauten.« Rud. Pollak, System des oest. Zivilprozessrechtes v § 177: Das Klagebegehren (§ 35 E. O.) geht lediglich auf den Anspruch, dass die Zwangsvollstreckung aus dem Exekutionstitel unzulässig sei und auf die Exekutionseinstellung (nach dem klägerischen Ermessen). Neumann v komentáři k exekučnímu řádu ve 3. vyd. z roku 1927 doporučuje při žalobách podle § 35 ex. ř. tento návrh: »Das Klagebegehren geht dahin, dass die Exekution in Ansehung des ganzen vollstreckbaren Anspruches oder eines Teiles desselben für unzulässig erklärt werde« — a při žalobách dle § 36 ex. ř. na str. 177: »Das Begehren wird auf Unzulässigerklärung der Exekutionsbewilligung und der etwa vorgenommenen Exekution lauten.« Heller ve spise: Die Exekutionsordnung 1928 na str. 42 pozn. 5 praví: »Die Oppositionsklage ist keine negative Feststellungsklage, ihr Ziel ist die Verhinderung der Vollstreckbarkeit des Titels, ihr Begehren Unzulässigkeit der Exekution.« Též ve sbírkách vzorců žalob byl žalobní návrh různě

doporučován. 1. *Vittorelli-Bloch-Fischböck*: Beispiel von Schriftsätzen 1900 na str. 31, 35, 38. Vzor 7 žaloby podle § 35 ex. ř. doporučuje žalobní návrh: I. Der Anspruch des Beklagten aus dem Urteile ist erloschen. II. Einstellung der mit dem Beschluss vom bewilligten Exekution nach rechtskräftiger Entscheidung über diese Einwendungen. Vzor 9 a 10 pro žaloby dle § 36 ex. ř. má žalobní návrh: I. Die Exekutionsbewilligung wird aufgehoben. II. Die Einstellung der bewilligten Exekution nach rechtskräftiger Entscheidung über diese Einwendungen. 2. *Heller-Trenkwald* 1912 (Die österreichische Exekutionsordnung in ihrer praktischen Anwendung) určuje petit žalob — vzor 21 a 22 na str. 30, 33 takto: »Meinen Einwendungen gegen den mit dem Urteile vom wider mich festgestellten Anspruch — wonach dieser Anspruch durch bewirkte Zahlung aufgehoben wurde — werde stattgegeben und die wider mich bewilligte Exekution, mittels für ungültig (unzulässig) erklärt.« Obdobně doporučuje petit žaloby podle § 36 ex. ř. 3. *Hartmann*: Úřední sbírka vzorců k civilnímu a exekučnímu řádu doporučuje při opoziční žalobě konečný návrh takto upravený (vzorec čís. 20, str. 25): »Námitkám žalující strany, že nárok žalované strany z rozsudku (smíru) byl zrušen (placením a j.), staven (posečkáním a j.) se vyhovuje.« Odpověď na otázku, jak jest naložiti nejvyššímu soudu a vůbec soudu vyšší stolice se žalobami podanými sice podle §§ 35 a 36 ex. ř., ale neobsahujícími správný návrh, aby exekuce byla prohlášena za nepřípustnou, zejména se žalobami činícími toliko konečný návrh na zrušení exekuce, závisí na tom, jak jest vykládati poslední větu třetího odstavce § 39 ex. ř., že v případech tam uvedených »může se žalobou býti spojen návrh na zrušení exekuce«. Míněno-li tím, že do konečného žalobního návrhu, (do konečné žalobní prosby), aby exekuce byla prohlášena za nepřípustnou, lze pojata též další žalobní návrh na zrušení exekuce a že proto též rozsudek, jímž se exekuce prohlašuje za nepřípustnou, může a má (§ 405 c. ř. s. úsudkem z opaku) v takovém případě obsahovati též další výrok, že se exekuce zrušuje, je jedině možným logickým důsledkem ten, že nelze pro nepřípustnost pořadu práva odmítnouti žalobní návrh na zrušení exekuce, když jej zákon výslovně připouští ve sporném řízení, aspoň vedle hlavního návrhu žalobního, a tudíž nelze pro nepřípustnost pořadu práva odmítnouti ani žalobu činící jen takový návrh na zrušení exekuce, nýbrž že jest ji zamítnouti pro nedostatek předpokladu tohoto jen podružného návrhu žalobního, totiž hlavního návrhu, aby byla exekuce prohlášena za nepřípustnou. Má-li však ustanovení poslední věty třetího odstavce § 39 ex. ř. ten význam, že zmíněný tam návrh na zrušení exekuce není a nemá býti částí konečného návrhu žalobního, tak že procesní soud pro nedostatek žalobního návrhu nemůže a nesmí v rozsudku ani vysloviti zrušení exekuce (§ 405 c. ř. s.), nýbrž že o návrhu na zrušení exekuce, který byl spojen se žalobou, rozhodne se i tu jen v exekučním řízení, ovšem na základě rozsudkového výroku, že se exekuce prohlašuje za nepřípustnou, — pak nezbude, než odmítnouti

žalobu, činící jen návrh na zrušení exekuce, pro nepřípustnost pořadu práva a zároveň zrušiti vynesené snad již rozsudky i s předchozím řízením z důvodu zmatečnosti, uvedeného v § 477 čís. 6 c. ř. s. — Neboť tu v pravdě nebyly v z n e s e n y námitky podle §§ 35, 36 ex. ř., nýbrž je činěn toliko návrh na zrušení exekuce, oděný nepřípustným způsobem v roucho žaloby podle §§ 35, 36 ex. ř., o němž rozhodovati jest výhradně v řízení exekučním.

Správnosti názoru posléze naznačeného pak nasvědčuje toto: 1. D o s l o v a v z n i k z á k o n a. Podle poslední věty třetího odstavce § 39 ex. ř. »může se žalobou býti spojen návrh na zrušení exekuce« (nikoli »může do žaloby býti po jat návrh na zrušení exekuce«, jak nesprávně uváděno v rozhodnutích Rv I 612/24, Rv I 1017/25, Rv II 532/26, Rv I 388/28, Rv I 1360/28). Zákon jasně a přesně rozlišuje a vedle sebe staví jednak ž a l o b u (v našem případě žalobu, domáhající se výroku, že se exekuce prohlašuje za nepřípustnou), jednak n á v r h na zrušení exekuce. Tento návrh je podle znění platného zákona ovšem zbytečný, poněvadž bylo-li pravoplatně vyhověno žalobě (námitkám), jest zrušiti exekuci i bez návrhu z povinnosti úřední (čtvrtý odstavec § 35, třetí odstavec § 36 ex. ř.). — Ale z této zbytečnosti, plynoucí z právě uvedených ustanovení zákona, nelze usuzovati, že v poslední větě § 39 ex. ř. není míněn samostatný návrh na zrušení exekuce v e d l e návrhu žalobního, tedy nikoli jako část žalobního žádání. To plyne ze vzniku zákona. — Ve vládní předloze exekučního řádu nebylo v §§ 33, 34 (odpovídajících nynějším §§ 35, 36 ex. ř.) obsaženo ustanovení, že jest exekuci zrušiti, bylo-li pravoplatně vyhověno námitkám (žalobě); ustanovení to bylo teprve při konečné redakci po j a t o do §§ 35, 36 ex. ř. (Společná zpráva k ex. ř.). V § 38 vládní předlohy (odpovídajícím nynějšimu § 39) bylo ovšem pod čís. 2 a 3 stanoveno, že exekuce má býti zrušena, bylo-li pravoplatně vyhověno žalobám (námitkám) podle §§ 33, 34 vládní předlohy. Ale § 38 vládní předlohy vyžadoval a předpokládal vždy, tedy i pro zrušení exekuce podle čís. 2 a 3 n á v r h (stejně také ještě § 37 návrhu permanenčního výboru) a teprve při konečné redakci dostalo se příslušnému paragrafu (39) znění nynějšího. Musil tedy podle vládní předlohy ten, kdo žaloval podle §§ 33, 34, i když zvítězil ve sporu o nepřípustnost exekuce, přece po právní moci rozsudku zvlášť navrhnouti u exekučního soudu, aby byla exekuce zrušena. Tu pak stanovil již § 38 vládní předlohy, že tato žádost (dieses B e g e h r e n) může býti s p o j e n a se žalobou. Co tedy podle vládní předlohy mělo dobrý smysl a rozum, že totiž, žalováno-li podle §§ 33, 34 osnovy o to, aby exekuce byla prohlášena za nepřípustnou, mohl žalobce z důvodů účelnosti a úspornosti se ž a l o b o u spojit i h n e d n á v r h na zrušení exekuce, jehož bylo podle § 38 osnovy, měla-li býti exekuce zrušena, n e z b y t n ě t ě b a i tehdy, bylo-li pravoplatně vyhověno žalobě, — a nemusil po právní moci rozsudku podávati z v l á š t ě n í návrh na zrušení exekuce — stalo se zbytečným teprve dodatky, přičiněnými při konečné redakci k nynějším

§§ 35, 36, — že jest exekuci (i bez návrhu) zrušiti, vyhověno-li pravoplatně žalobě (námitkám). Důsledným bylo by ovšem bývalo, přiměřeně upravit i třetí odstavec § 39 vynecháním věty »nebo vznesena-li žaloba k tomu konci, aby byly přivedeny k platnosti námitky proti nároku, proti povolení exekuce nebo proti její přípustnosti« (§§ 35, 36, 37 ex. ř.). Nestalo se tak snad jen nedopatřením.

2. **D u c h z á k o n a.** Zrušení exekuce jest úkonem exekučního řízení, jímž se ukončuje exekuce. Lze tedy tvrditi, že tento úkon má býti vyhrazen soudu, jemuž náleží provedení ostatních úkonů řízení exekučního, obzvláště když tomuto soudu přísluší také veškerá opatření, jichž je třeba k tomu, aby bylo zrušení exekuce provedeno (na př. výmaz zástavního práva v zájemném protokolu; — vyrozumění poddlužníka o zrušení obstarávky po případě i jiných účastníků exekučního řízení; — nařízení knihovních výmazů při exekuci na nemovitosti, zapsané ve veřejných knihách; — zproštění nuceného správce atd.).

3. **Ú č e l n o s t.** Kdyby byl návrh na zrušení exekuce, o němž je řeč v třetím odstavci § 39 ex. ř., pokládán za část žalobního žádání, mohlo by o něm v rozsudku býti rozhodnuto jen podmíněně, asi tak, že nabude-li moci práva výrok, že se exekuce prohlašuje za nepřipustnou, bude exekuce zrušena. (Proti tomu Neumann 1927 str. 169 při § 35.) »Das Urteil hat, wenn dem Klagebegehren stattgegeben wird, dahin zu lauten, dass die Exekution für unzulässig erklärt wird. Ein Beisatz, dass die Exekution einzustellen sei, ist in ihm nicht zu machen. Das Prozessgericht hat die Rechtskraft zu überwachen und sohin die Anordnung wegen Einstellung (Einschränkung) zu treffen, beziehungsweise das Exekutionsgericht darum zu ersuchen. Die Einstellung (Einschränkung) ist erst anzurorden, wenn ein Rechtsmittel nicht mehr angebracht werden kann.« Přes to, že by rozsudek již obsahoval takovýto podmíněný výrok *do budoucna*, musil by tedy procesní soudce po pravoplatnosti rozsudku, počato-li v tuto dobu již s výkonem exekuce (§ 45 odstavec druhý ex. ř.), dožádati soudce exekučního, aby z pravoplatného rozsudku vyvodil náležitý důsledek, totiž provedl zrušení exekuce, po případě musil by procesní soudce, je-li sám zároveň také soudcem exekučním, učiniti tak zvláštním usnesením jako soudce exekuční. Pro soud první stolice plyne z toho, co uvedeno, že má žalobu podle §§ 35 a 36 ex. ř., činící toliko návrh na zrušení exekuce, odmítnouti a limine pro nepřipustnost pořadu práva. Jestliže přes to přijal takovou žalobu a pustil se do jednání o ní, poskytuje mu předpis poslední věty druhého odstavce § 182 c. ř. s. možnost, působiti na žalobce, aby přizpůsobil vadný žalobní návrh zákonu. Rozumný soudce sečká tedy v takovém případě s odmítnutím žaloby, až selže pokus zjednati nápravu. Vynesl-li však prvý soudce, nedbaje těchto zásad, rozsudek o pochybném návrhu žalobním, jest na vyšších soudech, k nimž se dostane věc přípustným prostředkem opravným, aby odmítly žalobu pro nepřipustnost pořadu práva a zároveň zrušily vynesené snad již rozsudky i s předchozím řízením z důvodu zmatečnosti

podle § 477 čis. 6 c. ř. s. Ke sporné otázce bylo proto odpověděti větou uvedenou v čele. Zásady v ní vyslovené jest použití obdobně i na žaloby podané podle § 37 ex. ř.

Čís. 9049.

Knihovnímu věřiteli, jenž není vymáhajícím věřitelem v dražebním řízení, v němž došlo k rozvrhu, jest přikázati v pořadí knihovní pohledávky soudně určené útraty sporu a útraty vzešlé při dřívější jím vedené exekuce na nemovitost, v mezích jistoty za vedlejší náklady pak útraty mobilární exekuce a náklady povstalé v nynějším dražebním řízení.

S hlediska § 214 ex. ř. přichází v úvahu jen výpis z pozemkové knihy, který jest správný. Jest přihlédnouti i k jiným exekučním spisům, na něž strana v přihlášce poukazovala a z nichž vyplývá nesprávnost výpisu.

(Rozh. ze dne 21. června 1929, R I 205/29.)

K rozvrhu nejvyššího podání za exekučně prodané nemovitosti přihlásila knihovní věřitelka Josefa H-ová jednak pod pol. 9 pohledávku 4.000 Kč s úroky, procesními útratami, útratami této exekuce, jakož i s útratami dřívější exekuce, již vedla dražbou na nyní vydražené nemovitosti, a útraty mobilární exekuce; pod pol. 24 přihlásila též knihovní věřitelka pohledávku 500 Kč s úroky a útratami. Soud prvního stolu i c e přikázal Josefě H-ové pod pol. 9 pohledávku 4.000 Kč a úroky v rámci jistoty pro vedlejší náklady, útraty procesní a exekuční jí nepřikázal; pod pol. 24 přikázal jí jen vtělené útraty 143 Kč. Rekursní soud vyhověl rekursu Josefy H-ové potud, že jí přikázal pod pol. 9 celé úroky, v rámci jistoty za vedlejší náklady pak útraty procesní a exekuční. Důvod y: Stěžovatelka napadá rozvrhové usnesení, zastávajíc názor, že útratám ve smyslu § 216 čis. 4 ex. ř. přísluší totéž pořadí, jako hlavní pohledávce a že se tudíž právo zástavní vztahuje i na procesní a exekuční útraty. V tomto směru má stěžovatelka pravdu, jde-li o útraty vymáhajícího věřitele. V tomto exekučním řízení byl jen Vilibald H. vymáhající stranou, knihovní věřitelka Josefa H-ová k tomuto dražebnímu řízení nepřistoupila a proto se na ní ustanovení § 216 čis. 4 ex. ř. nevztahuje. Knihovní věřitel má nárok jen na útraty v rámci jistoty pro vedlejší náklady a, protože tato jistota jest ještě volna zbytkem 800 Kč, bylo na útraty procesní a exekuční jen tuto část přikázati. První soud však pochybil, přikázav úroky v rámci jistoty pro vedlejší náklady. Vtěleno jest zástavní právo pro pohledávku s 8%, po případě 6%ními úroky. Úroky mají zvláštní zástavní právo a bylo je tedy přikázati, nehledíc k jistotě pro vedlejší poplatky. V tomto směru rekursní soud napadené usnesení doplnil a opravil. Dále brojí stěžovatelka proti tomu, že jí v bodě 24 byly přikázány jen vtělené útraty 143 Kč, kdežto stěžovatelka přihlásila pohledávku 500 Kč s přísl. Má za to, že i když tato pohledávka není vtělena, je zřejmou ze sbírky listin. Svého času bylo totiž žádáno o vtělení útrat 143 Kč a dále o vtělení jistoty 500 Kč s přísl.